

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจการดำเนินการใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียน-โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดสอนในปี พ.ศ. 2533 ซึ่งผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ และครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในโรงเรียน 119 โรงเรียน จำนวน 399 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ จำนวน 119 คน
2. ครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษา (รายวิชาศิลปะกับชีวิต) จำนวน 280 คน
รวมผู้ให้ข้อมูลจาก 119 โรงเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 399 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ สำหรับผู้บริหาร 1 ฉบับ และครูผู้สอนรายวิชาศิลปะกับชีวิต 1 ฉบับ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานสร้างดังนี้

1. การวางแผนในการสร้างเครื่องมือ

1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

แนวการใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เอกสารโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1.2 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บุคลากรที่เป็นคณะทำงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษานิเทศก์จังหวัด ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับวิชาศิลปศึกษา

1.3 ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางและขอบเขตการวิจัย โดยใช้ทฤษฎี และหลักการในการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ประเภท คือ

1.3.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

1.3.2 การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร

1.3.3 การจัดการเรียนการสอนของครู

2. การสร้างเครื่องมือขึ้นต้น

2.1 ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) และแบบปลายเปิด (Open-Ended) ทั้งหมด 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ ในฐานะเป็นผู้กำหนดนโยบายและวางแผนในการปฏิบัติงาน การใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา

ชุดที่ 2 สำหรับครูผู้สอน ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติการสอน และเป็นผู้ใช้
หลักสูตร

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา

2.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาแก้ไข
ด้านความครอบคลุมของเนื้อหา ปัญหาที่ต้องการวิจัย ภาษาที่ใช้ แนวคิดในการสร้างแบบ-
สอบถาม และค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำ
แนะนำ แล้วจัดพิมพ์

3. การปรับปรุงเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่แก้ไขและจัดพิมพ์แล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความ
เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา เพื่อขอคำแนะนำแก้ไข
แบบสอบถามทางด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้

3.2 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนประชากร จำนวน 119 โรงเรียน
ซึ่งเป็นโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะ-
กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทางไปรษณีย์ พร้อมกับสอดซองติดแสตมป์ และจำหน่ายซอง
ของผู้วิจัยส่งไปด้วย เพื่อความสะดวกของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามช่วยจัดส่งแบบสอบถามกลับคืน
ทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด จำนวน 363 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.97
จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.76 และครูผู้สอน
จำนวน 255 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.07 ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	แบบสอบถามที่ส่งไป	แบบสอบถามที่ได้รับคืน	
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	119	108	90.76
ครูผู้สอน	280	255	91.07
รวม	399	363	90.97

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า แบบสอบถามส่งไปทั้งหมด จำนวน 399 ฉบับ ได้รับกลับคืน 363 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.97 จำแนกเป็นแบบสอบถามของผู้บริหาร 119 ฉบับ ได้รับกลับคืน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.76 แบบสอบถามของครูผู้สอนรายวิชา ศิลปะกับชีวิต 280 ฉบับ ได้รับกลับคืน 255 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.07

การวิเคราะห์และเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และมีความสมบูรณ์ทั้งหมดไปวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละเป็นรายข้อ ทั้งของผู้บริหาร และครูผู้สอนรายวิชาศิลปะกับชีวิต

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ แบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ใช้ค่าร้อยละ และเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ใช้ค่าร้อยละ และเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สูตรคำนวณหาค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง วรรณสุทธิ์, 2525)